



HASSELBLADET

Nr 4 December 2020 Årgång 24

Retroplaneten * Caroline Selvin

Följ oss på sociala medier



www.hasselforsbyalag.com



INNEHÅLL

SIDAN

- * Ordförande har ordet.....3
- * LIFVS har landat.....4
- * Omslagsbilden.....5
- * Hasselfors – Mitt i naturen.....6
- * Rapport från Tranfestivalen.....7
- * Det händer i kyrkan.....8-9
- * PRO.....11
- * Min barndoms jular.....12-13
- * Projekt brygghuset.....14
- * Extra stöd, Konstprojekt Nygatan.....15
- * Julklappstips.....16



LAXÅ
KOMMUN



Studieförbundet
Vuxenskolan



Foto: Börje Lindberg

Tomten har setts
vid Kvarnvägen
Helt enligt sägen.
Han står där med
sitt mete,
helt utan bete,
Vi får väl se om
han vinner på
trägen.

Henriks Måleri Närke AB



HÅRLYAN
0585 - 444 15

ICA träffen

MULLHYTTAN * 0585-40042

Vardagar 9-19, lördag 9-15, söndag 10-15

ÖYSTEIN'S
GÖTTERI
en naturlig paus

Hasselfors Byalag
Hasselgården, Edevägen 10
695 60 HASSELFORS

Telefon: 0585-44113
E-post: info@hasselforsbyalag.com
Internet: www.hasselforsbyalag.com

Expeditionstider:
Tis- och torsdag, kl. 10.00-12.00
 **swish®** 123 147 56 72

Ansvarig utgivare: Andreas Gustafsson

Redaktör: Caroline Selvin

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Just nu är andra coronavågen över oss.

Vi har blivit tillsagda att inte samlas fler än åtta personer, umgås med dom vi bor ihop med och bara handla, på plats, det som är nödvändigast.

Vilket gör att öppningen av vår LIFVS butik är ännu mer efterlängtat.

Innan restriktionerna stramades åt och förbudet tillkom kunde byalaget genomföra två evenemang, Höstutflykten och Tranfestivalen, på ett coronasäkert sätt.

Vi kunde också gratulera den lycklige vinnaren av mopeden i byalagets mopedlotteri Ejilert Andersson till sin Zundapp Combinette, av 1954 års modell. (1 juli 1952 kom mopedlagen, dessförinnan var alla 50ccare motorcyklar. Zundapp mopeden tillverkades fram till 1984 då företaget gick i konkurs.)



Om vi blickar framåt så är det dags för årsmöte den 20 februari.

Det finns också ett preliminärt datum, 6 februari, för nästa års upplaga av "Hasselfors Naturfoto- &

Filmfestival.

Den går ju inte att genomföra som vi är vana att se den, då den har lockat stor publik på en liten yta, men kanske går det att hitta en ny form för den, år 2021. Vi väntar med spänning.

För om man ska försöka hitta något positivt i denna pandemi så är det att många har öppnat ögonen för vår otroligt fina natur. Den som finns där, för oss i Hasselfors, naturligt runt hörnet.

Men först är det jul.

Glöggbjudningen är givetvis inställd.

Men ett julklapptips kan vara Daniel Harbes bok "SKAGERSHULT en närkesocken" och Mauritz Magnussons bok "SKAGERSHULT - ödemark och kulturbygd" som nu finns att köpa av byalaget. Mer info finns på sista sidan.

...och till sist så hoppas jag att alla fortsätter lyssna på Folkhälsomyndigheten, tvätta/sprita händerna, hålla avstånd och hjälpa varandra.

Ta hand om er! /Andreas Gustafsson

GOD JUL &
GOTT NYTT ÅR!



Höstutflykt 5 september

I dessa tider med Covid19 faran hängande över oss alla känns det väldigt bra att kunna arrangera en uteaktivitet där förutsättningarna till att hålla avstånden är förträffliga.

Byalagets höstutflykt bjöd den här gången nästan enbart på återbesök till platser som vi tidigare varit vid, och så kommer det nog att bli även i fortsättningen. Sedan starten 2011 är det här den tjugonde utflykten så det blir svårare och svårare att hitta osedda objekt. Trots det verkar intresset inte ha avtagit, deltagarantalet håller sig ganska konstant.

Bron över Spettåa strax intill Kvarnåsen blev första anhalten, här har funnits en skvaltkvarn, nästan var gång jag ensam passerar bron sitter Näcken på en flat sten mitt i ån, men inte i dag.

Paskåsen, Tryggens, båda soldatställen.

Vid Tryggens bodde träsnidaren Carl Johan Trygg. Han slog igenom 1915 med en utställning i Stockholm. 1929 emigrerade han till Kanada med familjen. Sönerna Carl Olof, Nils och Lars skar också gubbar. 1953 återvände Carl Johan till Sverige.

Lilla Trysslinge och Nyttorp, Södra Åsen med källaren i kilsten, som tyvärr är på väg att rasa samman, fick besök innan kaffet under ekarna vid Anderstorp. Visjöbäck, en kolare omkom i milan den 2/11 1815. (Ny, men icke bekräftad uppgift.)

Norra Åsen, Visjöbäcks Grindstuga och Grytebäcksbaracken som blev dagens sista anhalt fick också besök. Baracken flyttades till plantskolan vid Ågrenå där den fortfarande står kvar.

Rune o Per





LIFVS har landat

Den 13 oktober "landade" matvarubutiken Lifvs i Hasselfors. Drygt en månad senare väntar man fortfarande på att affären ska öppna.

På frågan om varför butiken inte har öppnat svarar Göran Staaf, etableringschef vid Lifvs, att det har varit problem med elanslutningen.

Efter dialog med Laxåhem är problemet nu löst och idag, den 24 november, lyser det i butiken, men fortfarande saknas varor och öppningsdag är i dagsläget inte bestämt.

Någon typ av öppningsceremoni kommer vi att ha när det blir dags, säger Göran, men med tanke på Corona så kommer det nog att bli ganska stillsamt.

/ *Cristina*

För er som väntar kan ni börja med att ladda hem Lifvs appen till telefonen eller surfplattan (tänk på att ni måste ha med den till affären vid handling). Och därefter skapa ett konto.

☰
LIFVS

Så funkar det

Skaffa din nyckel

+

Skapa en profil

Det gör du snabbt i appen. Namn, adress och ett giltigt kort där dina inköp betalas ifrån.

🔒

Lås upp

Med ett enkelt knapptryck läser du upp dörren med appen. Självklart är dörren oläst inifrån.

🛒

Handla

Du plockar de varor du vill ha och scannar av streckkoden med appen. Du kan även scanna streckkoden på hyllkanten.

👍

Klart

Du tar dina varor och pengarna dras automatiskt från ditt kort och vi mailar dig ett kvitto.

Appen finns att ladda hem, samt all annan info finns på hemsidan, Livfs.se. Förövrigt går det även att följa vår butik på Instagram under [lifs_narkevarmland](https://www.instagram.com/lifs_narkevarmland).

"Butiken på landet" ändrar form.

Vi som åker vägen ut mot E20 varje dag ser den inte längre men vi vet att den finns, skylten in mot Bålby och "Butiken på landet".

"Butiken på landet" är ett koncept med 13 butiker där alla äger sin egen butik. Det speciella med konceptet är att butikerna ligger just på landet, på gårdar, i naturfina miljöer.

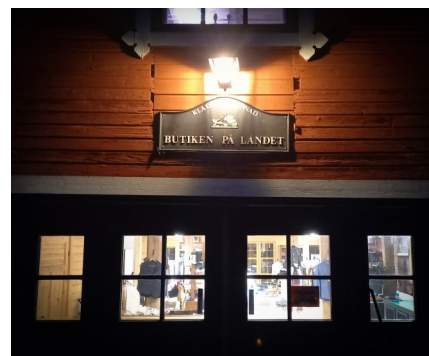
Utbudet i butikerna handlar om märkeskläder i bra kvalitet. Något som näthandeln konkurrerar med. Särskilt nu i coronatider.



"Butiken på landet" har funnits i Bålby i tio år, men nu meddelar Ylva von Scheele att det är dags för förändringar. Kläderna säljs ut och sedan stängs butiken för renovering.

Vad som händer sen är inte riktigt bestämt än...

Men skylten mot Bålby hänger kvar och vi väntar redan med spänning på vad som kommer hända i denna naturfina miljö.



Omslagsbilden är tagen hos Retroplaneten, ett nytt företag här i Hasselfors. Med tillhörande butik i "uthuset" på Bäcklundavägen 5 där det säljs retroprylar och samlarsaker från många decennier och väl värt ett besök.

Camilla Larsson berättar: "tanken var att vi skulle åka runt och sälja på antik- och samlarmässor, men eftersom Corona kom så tänkte vi om. Det blev en liten butik där lagret var tänkt att vara. Men tanken är fortfarande att vi ska sälja mestadels på mässor.

Butiken kommer vara öppen sporadiskt och datum annonseras ut i sociala medier. Tanken var att vi skulle ha öppet för en julspecial, men det gick tyvärr inte pga Corona. Däremot finns möjlighet att höra av sig om man är intresserad av en titt. Annars säljs en hel del av sakerna på Tradera just nu.

Sakerna som säljs har vi samlat på oss privat under många år på loppisar och auktioner. Men mycket är också nyinköpt. Det har också öppnat sig en möjlighet att köpa delar av dödsbon tack vare företaget.

Det är ofta man slänger "fel" saker när man rensar. Är man osäker är det bara att höra av sig. Retroplaneten finns både på Facebook och Instagram, eller på telefonnr: 070-6244482."



HALLÅ DÄR, Jonas Fintling



Kommer certifiering av nya produkter?

Vi kommer att gå från ett traditionellt sågverk till ett modernt hyvleri. Våra produkter kommer att vara konstruktionsvirke, ex reglar 45*95 mm. Dessa kommer främst att säljas i England, Australien, Sverige/Norge samt USA.

Är några nyinvesteringar på gång?

Setra håller just nu på med en anläggningsstrategi för samtliga sågverk. Jag har tidigare sagt att "tärningen är kastad" i och med att vi fått investeringarna i justerverkshyvel och ny tork här i Hasselfors och jobbar just nu för att vi ska få utveckla och investera i vår sönderdelning.



Några frågor till Jonas Fintling, platschef vid Setra Trävaror AB Hasselfors Sågverk

Hur ser läget ut idag för det nya justerverkshyvleriet?

Vårt nya justerverkshyvleri är under intrimning. Vi kör idag 2-skift och planen är att under början på nästa år lägga på ytterligare ett skift.

Hasselfors—Mitt i Naturen



Alla har vi väl sett den, eller sjungit om den. Den rödbruna filuren som far upp och ner i träden i en väldig fart. Ekorren.

MEN vet ni det här...

Vår svenska ekorre har det vetenskapliga namnet *Sciurus vulgaris*. *Sciurus* är släktnamnet och betyder "han som skuggar sig med svansen". Artnamnet *vulgaris* betyder vanlig.

Arten finns från Irland i väster genom hela Europa, och förekommer genom hela Asien ända till den japanska ön Hokkaido i öster, undantag för delar av Italien och södra Spanien.

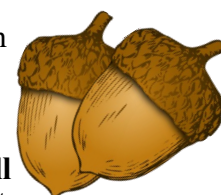
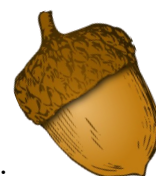
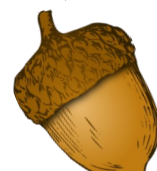
Ekorren har ett energikrav på 80 kcal per dag, vilket motsvarar frön från 25-30 grankottar. Det tar 7 minuter för en ekorre att skala en grankotte. Kotten hålls med basen uppåt för att komma åt de två frön som ligger dolda under varje fjäll.

Ekorror kommunicerar med varandra med såväl låga ljud som höga skrik. Ett karaktäristiskt stam-pande samtidigt med alla fötterna mot barken kan höras bortåt 100 meter. Vid dessa tillfällen rycker ekorren på kroppen och knycker intensivt på svansen.

Svansen, som är lång och yvig, används som balans-stång och till att signalera med mellan individer. Ekorren reglerar även kroppsvärmen med hjälp av svansen. Genom värmeväxling mellan utgående respektive ingående blodkärl avkyls ekorren under heta dagar medan värmen på mot-svarande sätt bevaras i blodet under kall väder-lek. Svanskotorna närmast kroppen är kortare än övriga, vilket gör att djuret lätt kan vika upp svansen tätt mot ryggen. En ekorre som t.ex. sitter och äter blir på så vis svårare att upptäcka uppifrån av en rovfågel.

Foto: Ari Laine.

Ekorrrarna är fångade på bild i Lillängen och all fakta kommer från Naturhistoriska Riksmuseet.



NATURGUIDE
Tiveden

naturguidetiveden.se 070-5784120



Selhagsvägen 3 716 94 Mullhyttan

*Har ni en berättelse ni vill berätta, annat bidrag till tidningen eller bara åsikter bra/dåligt, vänligen kontakta ansvarig utgivare och ordf.
Andreas Gustafsson, på mail: info@hasselforsbyalag.com*

Rapport från Tranfestivalen

Söndag kväll den 20:e september samlades ett 30-tal förväntansfulla tranfestivaldeltagare vid Olstorp norr om Bålby. Lilla Olstorp som passande även kallas Transtugan.

Promenad ner till det mycket fina utsiktstorn som ligger vid kanten på Skagershultmossen med vidunderlig utsikt över mossen och kilsbergskanten.

En trevlig plats att vara på och ta fram fikakorgen i väntan på att tranorna skall komma.

Tranorna är ute på närkeslättens åkrar under dagarna för att äta och kommer inflygande över mossen mot sjön Teens vassbeklädda östra strandkanter för övernattning.

De långgrunda vassområdena ger gott skydd åt tranorna i mörkret.

Det var en fin höstkväll med goda förutsättningar. Några små grupper av tranor började synas komma i horisonten under skymningen, för att till slut komma i flockar om hundratal. Ja, till slut tusental.

Mörkret föll på och vi bröt upp under kronhjortars brunstbröl och åkte hemåt.



*/Jonas Forsberg
Träntorp*



Svenska kyrkan



SKAGERSHULTS FÖRSAMLING



Advent och jul i Skagershult. Tradition sedan 1651

”Bereden väg för Herren” skrevs i Närke 1812 av dåvarande kyrkoherden i Kumla, Frans Michael Franzén. Han hade efter finska kriget lämnat sitt hemstad Uleåborg i Finland och helt säkert saknade han sina nära och kära, särskilt vid jultid.

Texten handlar om att Jesus Kristus, fredskonungen, vill komma oss riktigt nära och att vi aldrig i botten är övergivna.

”Avstånd”. Det ordet är flitigt använt under detta år. Vi ska hålla avstånd, inte ses. Men avstånden utplånades när Guds son föddes i stallet i Betlehem. Alldeles nära, hjärta mot hjärta. Så nära kom Gud oss människor.

I dessa annorlunda tider av advent och jul är det väl värt att avstånd inte är något för Gud. Inte heller för mänsklig gemenskap.

Julen har firats i våra kyrkor ända sedan den första kyrkan invigdes 1651 här i Skagershult. Aldrig sedan dess har julen blivit inställd, och det blir den inte i år heller. Den blir annorlunda. Den kanske blir mer ensam. Men det blir jul. I år får våra adventsljusstakar och adventsstjärnor i fönstren i första hand lysa för varandra. För det är något skönt och värmande med alla dessa värmekällor där människor bor. När det är som mörkast ute vill vi tända värmande ljus för oss själva och varandra.



Julen är en fest men samtidigt en utsatthetens högtid. Josef och Maria med den nyfödde Jesus är på flykt undan soldater som vill komma åt den nyfödde. Det handlar om djupaste utsatthet. Gud blir människa, som vi, i Kristus Jesus. Det är julens budskap. Jesus rider i adventstid in i Jerusalem till folkets jubel.

I fall de lokala restriktionerna kvarstår i vårt län, kan vi inte vara så många i kyrkorna.



I år inbjuder vi därför till julbön på julafton med stämningsfull psalmsång i Skagershults nya kyrka i Hasselfors kl. 11 samt till julbönen i gamla kyrkan vid Bålby kl. 17.00. För allas säkerhet och trygghet gäller begränsning för 30 personer i nya kyrkan, samt 20 personer i gamla kyrkan gäller vid skrivande stund.

En fridfull jul till dig,
önskar jag.



Janne Wallgren

Församlingspräst Skagershults församling
Kyrkoherde för Bodarne pastorat

Vi reserverar oss för att ändringar i planeringen kan komma att ske. Om ändringar sker meddelas det på anslags-tavlorna och i predikoturerna. Du är alltid välkommen att ringa om Du undrar över någonting eller t.ex. vill ha skjuts till kyrkan eller Ramundeboda kyrka.

Tel. Elisabeth Backteman 0723959603, Britt-Marie Edberger 070-5535635, Bengt Engman 072-1817778, Aina Karlsson-Andersson 0585-44115, Anders Olofsson 070-3590143, Kjell Wiberg 0585-44344, eller pastorexpedition i Ramundeboda församling 0584-10020 tisdagar kl. 13.00-15.00 och torsdagar kl. 10.00-12.00

Vår kyrkoherde Jan Wallgren 0584-444630, (mobil koppling). jan.wallgren@svenskakyrkan.se
Vår vaktmästare Stefan Persson nås på 070-2933860, Vår kantor Kalle Hult nås på 0584-444645



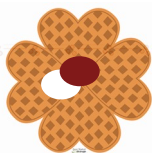
DET HÄNDER I KYRKAN



6 december kl.10.00 kl. 18.00	2:a advent.	Mässa i Ramundeboda kyrka. Jan Wallgren präst. "De vackraste julsångerna" i Casselgården. Samling på finska och svenska. Jan Wallgren, präst
13 december kl.15.00	3:e advent.	Gudstjänst i Skagershults kyrka. Vi inviger julkrubban tillsammans med små & stora. Katarina Markusson präst.
20 december kl.10.00	4:e advent.	Kyrksöndagsmässa i Ramundeboda kyrka.
24 december kl.11.00 kl.17.00 kl. 23.30	Julafton.	Julbön i Skagershults kyrka. Sandra Ahlenflod sång. Julbön i Skagershults gamla kyrka. Claes Mård och Nayana Gulstad sång och musik. Midnattsmässa i Ramundeboda kyrka.
25 december kl. 07.00	Juldagen.	Julotta i Tiveds kyrka. Jan Wallgren präst. 09.00 Finsk julgudstjänst Ramundeboda kyrka. Jan Wallgren präst.
26 december kl.18.00	Annandag jul.	Musikgudstjänst i Ramundeboda kyrka. Ella Rönning solist. Jan Wallgren präst.
27 december kl.11.00	Söndagen efter jul.	Gudstjänst i Finnerödja kyrka. Katarina Markusson präst.
31 december kl.23.15	Nyårsafton.	Nyårsbön i Ramundeboda kyrka. Jan Wallgren präst.
1 januari 2021 kl.18.00	Nyårsdagen.	Musikgudstjänst i Skagershults kyrka. Pär Björk och Weine Bruus medverkar. Katarina Markusson präst.
3 januari kl.10.00	Söndagen efter nyår.	Mässa i Ramundeboda kyrka.
6 januari kl.16.00	Trettondedag jul.	Kyrksöndag i Tiveds kyrka.
10 januari kl.15.00	1 e trettondedagen.	Mässa i Skagershults kyrka. Lars Markusson präst.
17 januari kl.10.00	2 e trettondedagen.	Ekumenisk gudstjänst i Ramundeboda kyrka. Benjamin Lundqvist, Ronny Söder, Jan Wallgren m.fl
24 januari kl.10.00	3 e trettondedagen.	Mässa i Ramundeboda kyrka. Jan Wallgren präst
31 januari kl.15.00	Septuagesima.	Gudstjänst i Skagershults kyrka. Katarina Markusson präst.
7 februari kl.10.00	Kyndelmässodagen.	Mässa i Ramundeboda kyrka. Jan Wallgren präst.
14 februari kl.11.00	Fastlagssöndagen.	Kyrksöndag i Finnerödja kyrka. Katarina Markusson präst.
21 februari kl.10.00	Första söndagen i fastan.	Mässa i Ramundeboda kyrka. Jan Wallgren präst
28 februari kl.15.00	Andra söndagen i fastan.	Mässa i Skagershult kyrka. Katarina Markusson präst.
7 mars kl.10.00	Tredje söndagen i fastan.	Mässa i Ramundeboda kyrka. Jan Wallgren präst.

Nästa planeringsmöte Torsdag 14 januari kl. 18.30 i Kyrkan,
Just DU är välkommen att komma med förslag och att påverka !

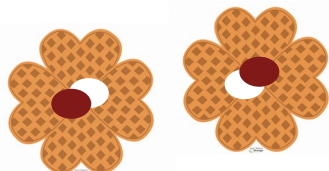
Wåffelcafé



Välkommen till församlingshemmet, i samverkan med Hasselfors Rödakorskrets.

Vid några tillfällen också med inbjuden gäst.

Torsdagar, kl. 14.00, 24/2, 10/3, 24/3 och 7/4



Ekumenisk bönevecka i vecka 2. Gudstjänster i kommunens olika kyrkor.

Tis.	Kl.19.00	Församlingshemmet, Skagershult
Ons.	Kl.19.00	Bergkyrkan, Laxå
Tors.	Kl.19.00	Metodistkyrkan, Laxå
Fre.	Kl.19.00	Tallstigskyrkan, Finnerödja
Lör.	Kl.19.00	Bergkyrkan, Laxå
Sön.	Kl.10.00	Ekumenisk mässa, Ramunderboda kyrka

Miniorer

Start onsdag 20 januari
i församlingshemmet
kl. 17.00-18.00



Här kan Du skänka en gåva till
Skagershults församlings "blomsterfond"

Swedbank 8452 – 5 934.239.411 – 2
Kontakta Exp. 0584-10020
eller Carina Rosengren 0584-444641



Holmbergs

Begravningsbyrå

Fd, Fondkistan

Reidun Eklind Holmberg

I

Karlskoga

Onsdags Akademin.

Studiecirkel i kyrkohistoria och kristen tro,
kl. 10.00 – 11.30, i Skagershults kyrka.

Start 20 Januari och därefter 3/2, 17/2 och 3/3

EN VÄRDIG BEGRAVNING TILL

EN RIMLIG KOSTNAD

Fast pris, Din Trygghet.

Telefon 0586-585 01, 0585-501 01

0584-122 00

Hej på er igen!

I förra Hasselbladet skrev jag om att vi klarat oss bra från Coronapandemin. Nu är läget annorlunda.

Våra kommuner drabbas just nu hårt av pandemin, som sprider sig, så läget är återigen allvarligt, vilket också påverkar, i högsta grad, vårt föreningsarbete i höst.

Vid styrelsemötet den 17 september beslöt vi att lägga ner all mötesverksamhet under hösten. Ett, för oss alla, tråkigt beslut, men nu i efterhand ett helt rätt beslut.

Våra två egna möten i höst, möte med "PRO:s samrådsgrupp i Hasselfors", den 6 november samt mötet med "samverkansgrupp för Laxå seniorer" den 17 november ställdes också in. Distriktets höstmöte den 24 november hölls "per capsulam", det vill säga via telefon.

Under oktober har vi spelat boule i idrottshallen på måndagar kl. 14.00–16.00, men i november stängdes hallen på grund av pandemin och i dagsläget är det oklart när vi kan börja spela igen.

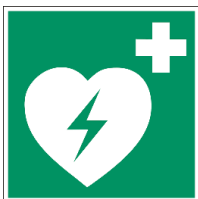
Skraplotter finns att inhandla hos undertecknad, 25 kronor/styck. Tack för att ni stöder vår förening i dessa tider.

Avslutningsvis... Var rädda om er!

Vi önskar er alla en God Jul och Ett Gott Nytt År!

På återseende!

/Kjell Wiberg
Ordförande



Hjärtstartare i Hasselfors

- Entrén till Hasselgården
- Personalbyggnaden vid Skagershults kyrka
- Inom kort: Kvarnen på Bruket



Röda Korset

Hjärtstartaren som Röda Korset ansvarar för och som tidigare varit placerad vid Edegården kommer nu att sättas upp vid Kvarnen på Bruket.

Hasselfors-Porla Röda Kors krets har som alla andra pausat, men vi önskar alla Hasselforsbor en riktigt God Jul och Gott Nytt År

Styrelsen/gm
Bissen 073-854 59 46



Stenkullen Catering & Evenemang AB

På grund av rådande omständigheter under Covid19 kommer vi tillsvidare erbjuda utkörning av matlådor.

Minimum beställning är 5 lådor/350kr (70kr/st) + utkörningsavgift 50kr.

Utkörning sker tisdagar och torsdagar efter kl 14:00.

Vi gör ett begränsat antal lådor så beställ gärna i förväg så att vi kan tillgodose er beställning.

För att se vår meny se facebook:

stenkullen catering & evenemang

Med vänliga hälsningar

David Berger

Mobil/ 070 328 81 27,

Mail/ stenkullen@mullhyttan.com





Min barndoms jular

Författare: Sten-Ove Pettersson

– Det lackar mot jul. Det sägs att julen är barnens helg. I så fall är jag fortfarande ett barn. Jag älskar julen. Den överträffar alla övriga helger med klar och bred marginal.

Varför har det då blivit så? Förmodligen är det alla de goda och fina minnen från barndomens jular som är orsaken.

Mina barndomsjular inträffade samtidigt som andra världskriget bröt ut – alltså i början av 1940-talet. Vintrarna under denna period minns vi som var med då, som rekordartat kalla och snörika.

Ett positivt minne som följde av den stränga kylan var att vi skolbarn fick börja skoldagen en timme senare, så att skolalarna hann värmas upp och att kylan något skulle lindras på vår väg till skolan. Alla gick ju till skolan och hade ibland mera än 5 km att gå.

En följd av det kärva klimatet blev att alla mina barndomsjular var vita. Förmodligen förekom det även då någon grön jul, men den är i så fall omsorgsfullt förträngd. Så vist fungerar vår hjärna. Den tar bort det oönskade och lagrar bara det vi vill minnas.

Att jag är född och uppvuxen på en bondgård har naturligtvis stor betydelse i sammanhanget. Det var ju så mycket som skulle hända och ske inför och under julen.

Julförberedelser

Det började med slakten – slakten av julgrisarna, som oftast var 3 till antalet. 1-1,5 gris tog vi för eget bruk, resten såldes, ofta till årligen återkommande fläskkunder och inkomsten blev till välkomna ”julpengar”. Det var ont om kontanter på en bondgård på den tiden.

Därmed inte sagt att det var fattigt. Det mesta av livets nödortf fanns ju i natura, i form av kött, fläsk, mjölk, ägg, säd, potatis och rotfrukter m.m.

Slaktdagen började med att gårdsslaktaren och vår närmaste granne Gunnar Olsson dök upp i den tidiga, oftast råkalla decembermorgonen. På ryggen hade han en jutesäck fylld med alla nödvändiga slaktattiraljer. Det var den väldiga klubban som skulle ge det dödande slaget, slaktmasken – den stålspets fäst på ett skaft, som via klubbans kraft skulle tränga in i grisens hjärna och ge en snabb och kvalfri död, nyslipade knivar och ett antal plåtkoner med vilka man rakade grisen fri från hår och borst i det varma lögvattnet.

Redan dagen innan slaktdagen hade far ställt i ordning tvättstugan för slakt och under tidiga morgontimmar tänt under den stora bykgrutan, som skulle ge lögvatten för dagens behov.

Ungefär samtidigt som Gunnar Olsson anlände, dök faster

Stina upp. Hon var självskriven hjälpreda under slakten. Med stort kunnande, lång erfarenhet och en auktoritär läggning, tog hon befälet över gården med alla dess sysslor under alla de slaktdagar jag kan minnas. Faster Stinas närvaro vid all slakt var ett måste och accepterat av alla. Vi barn gillade faster Stina skarpt.

Så var så stunden inne för slakten. Karlarna, och faster Stina försedd med kärl för att ta vara på blodet från grisarna, försvann ut mot ladugården.

”Rompedraget”

Nu fick vi barn inte vara med. Så länge vi var små höll mor oss inomhus och under kontroll. När vi blev äldre skickade Gunnar Olsson oss till grannen längst ”där norr”, Erik Mattson, där vi skulle hämta ”rompedraget”.

Vi traskade förstås troskyldigt iväg till Mattsson’s. Erik visste naturligtvis vad saken gällde, och bad oss följa med ut till boden där ”rompedraget” brukade finnas. Där letade han så länge som han bedömde lagom för att grisarna därhemma skulle vara döda. Så fick vi då återvända hem utan det fingeerade ”rompedraget”, men effektivt undanhållna själva slaktmomentet.

När vi så återvände hem var grisarna nerforslade till tvättstugan och den första låg redan i det fyrkantiga slaktkaret för lögning och borttagning av hår och borst, ett arbete som vi barn tidigt fick delta i.

Själva slakten hade gått bra. Gunnar hade placerat slaktmasken på rätt ställe, far hade hanterat klubban med den kraft och precision som krävts och faster Stina tagit vara på allt det blod som lämnats.

Historien om dramatiska slakter förekom, där slaktarna tagit slaktsupen för tidigt, vilket resulterat i fel- och sneträff vid klubbslaget och fått till följd att slaktarna resten av dagen fått ägna sig åt att försöka infänga den omtumlade och kanske skadade grisen. Den som varit med om att försöka fänga in en gris på rymmen vet hur lätt – eller snarare hur svårt det är.

Efter lögning hängdes grisarna upp för urtagning och svalning. Vid urtagningen tog man vara på alla organ. Även tarmarna. De tömdes, tvättades, kontrollblåstes och blev till fjälster (korvskinn).

Dag nummer 2 och 3 styckades kropparna och blev till, förutom skinkor och stekfläsk, till fläskkorv, potatiskorv, hackkorv, syltor, leverpastej, paté m.m. Det var härliga dagar för oss ungar med mycket kladd och stök och då och då ett smakprov ur faster Stinas generösa näve.

Fernissning och kalkstrykning

Tiden mot jul gick som en lus på en tjärad sticka. En händelse under väntetiden värd att notera var fernissning av kökets korkmatta och kalkstrykning av spismuren. Det skedde alltid veckan före jul och med far som aktör. Själva strykningen var inte så märkvärdig. Det skedde ofta en sen kväll, sedan vi barn körts i säng. Nej, det var dagen efter.

På den tiden behövde en fernissa 2 nätter för att torka. Därför måste far bygga upp ett ”nätverk” bestående av 3”-plank viltande på dåtidens höga trösklar, så att vitala punkter som vattenpump, spis och skafferiet kunde nås dagen efter. Vi barn var förstås förbjudna att beträda byggnadsverket – men som alla förstår – konstruktionen var som gjord för olydnad. Jag kommer därför aldrig att glömma veckan före julen 1942. Det var då jag föll av plankan på väg mot tjuvnad uti skafferiet. Ett tydligt avtryck av en barnafot var ett faktum, vilket renderade mitt livs enda örfil utdelad från far.

Jag kommer aldrig att glömma den örflen liksom att jag alltid kommer att förknippa lukten av fernissa med juletid.



Julfirande

Så äntligen var det julafton. Far hade stökat undan tidigare än vanligt i ladugården, trots att han lagt ner mera tid på puts och ans än vanligt.

Finåkarsläden drogs fram ur vagnslidret. Medan far åt sin frukost och bytte om putsade vi barn släden ren från damm. Den glänste grant och såg rent förnämlig ut i förmiddagssolen när far kom ut med stoet "Docka" från stallet. Yster och stallkåt fick far göra en extra lov med henne för att få henne rätt i skacklarna.

Far knäpper älghuden om oss barn, sitter upp på kuskbocken, en lätt knyck i tömmarna och så bär det av. Det börjar bra. Den morgonystra Docka gör en lätt rusning ut ur grindhålet. Släden sladdar ut på vägen och det går en inling av vållust genom kroppen. Det här är livet det – slädåkning på julafton.

Docka övergår i lätt trav när vi kommer ut på vägen. En söt doft av häst, förstärkt av doften från några glada pruttar från Docka, strömmar emot oss. Snökokor som fått fäste under Dockas hovar lossnar och dunkar i skyddsplåten fram till på släden. Ska någon koka passera över plåten och träffa oss barn där vi halvliggar under älghuden? – Det är spännande.

Vi tar vägen över Hultabacken, där vi stannar till hos gammeltanerna Alma och Gustens Hilda. De får smakemat av korv och sylta och en tillönskan om en God Jul. Färden fortsätter förbi järnvägsstationen och upp mot Mullhyttan. Där gör vi en kort påhälsning hos alla våra släktingar. Byter julkappar, ger smakemat och delar ut fågelkärvar.

Först vid 1-tiden är vi åter hemma. Då har mor kokat julgröten. Den smakar förträffligt tillsammans med julsinken och den inlagda sillen. Det smakar jul.

Eftermiddagen går åt för att klä granen och sätta upp girlanger m.m. Radion står på. Där leder Sven Jerling jullekarna från Stockholm. Det ger stämning vid pyntandet.



Även utvändigt snyggas det till. Den tidigare lite grovhuggna snöskottningen putsas till. Kantiga kurvor görs mjuka och linjer som ska vara raka rätas. Julkärven kommer på plats och tas genast i besittning av byns gulsparvflock.

Far börjar ladugårdsarbetet tidigare än vanligt den här dagen. Halvsju ska han vara klar för då kommer morfar Paul och mormor Elin tillsammans med mors övriga syskon. Så var det under alla år jag kan minnas. – Mors släkt på julafton och fars på juldagen.

Julmaten är den traditionella för en bondgård under den här tiden. Det mesta är baserat på den tidigare slakten. Det är korvar, syltor och pastejer av olika slag och så förstås skinkan. Sillen och lutfisken är det enda som inte är hämtat från gården. Dagen till ära tar far en julsup ur farfars stora, vackra snapsglas. Han får ta den själv, då övriga gäster är nykterister. Det ska bli annat i morgon, då fars bröder kommer. De kommer förvisso alla att höja ett glas julen till ära.

Så är det då dags för helgens – ja kanske årets höjdpunkt – julkappsutdelningen. Brasan i salens bergslagskamin sprakar diskret. Far tänder ljusen i granen. De flämtar till, liksom lite förvånade så här första gången de möter en tändsticka. Det är far som sköter julkappsutdelningen. Någon tomte har vi inte vid den här tiden, det blev först senare, när jag som äldst i syskonskaran kunde "tomta" för mina yngre syskon och kusiner. Julklapparna är inte så många och inte så dyrbara – men jag kan försäkra, lika, om inte mera, uppskattade än nuförtiden. – Vi barn är lyckliga!

Julaftonskväll blir aldrig sen. Redan vid 10-tiden bryter våra gäster upp och vi hemmafolk går till sängs. Vi ska ju upp tidigt nästa morgon för att hinna till julottan. Strax efter klockan 4 går far runt och väcker. – Juldagen tar sin början.

De som har möjlighet, går till julottan i Mullhyttans Kyrka. Efter ottan samlas fars syskon med familjer hemma på fädernegården. Nu ska det bli julfrukost. Hela julbordet utom lutfisken kommer åter fram, fast klockan bara är 9 på morgonen. Nu får far också sällskap att ta julsupen. Det blir inte som i går kväll bara en – utan kanske både två och tre. Stämningen stiger. Den stegras ytterligare, genom att alla bröderna är duktiga sångare och nu, när blygheten släppt, ger generösa prov på sitt kunande.

– Juldagen blir till en festdag, i en kombination av fest och mot aftonen stilla kontemplation.

På annandagen är vi alltid bjudna till morfar och mormor och därefter fortsätter festandet in i mellandagarna hos övrig släkt och grannarna i byn. Kanske blir det lite för mycket av det goda. Upplevelserna försvinner ut över minnets gränsland.

Ett minne från dessa första jular sitter knivskarpt kvar i minnet och har kanske påverkat hela mitt kommande liv.

Det är juldagen 1940. Jag har fått mitt livs första julkappsbok. – Jag är lycklig. Den heter "Ameek Bävern" och handlar om en bävers liv och leverne i den kanadensiska vildmarken. Jag har den kvar än i dag.

Eftersom jag bara gått min första termin i folkskolan läser jag lite knaggligt och ber far läsa för mig.

Far tar mig upp i sitt knä. Vi sitter framför den värmande bergslagskamin i salen. Far läser. Jag tycker om hans djupa röst. Den ger liv åt Ameeks spännande upplevelser. När jag vill, kan jag känna värmen från fars knä och också känna lukten av pipetobak från hans andedräkt. Sammantaget gav den här stunden, en total upplevelse av trygghet, som förmodligen blev till en del – en viktig detalj i formningen av mitt kommande liv, präglad av barndomens ljusa minnen.

– Julen är härlig och kan vara viktig.



Projekt Bryggghuset – före och efter

I slutet av juli påbörjade Hasselfors byalag renoveringen av Bryggghuset på Bruksområdet. Ideella krafter inom Byalaget har forslat bort rivningsmaterial, rödfärgat huset, lagat och målat fönster och dörrar. Företaget DiGson AB från Fjugesta har utfört grävningsarbetet för dräneringen och Örebro Bygg & Sanering AB har asbestsanerat och demonterat det gamla yttertaket. TB Snickarservice från Laxå har gjort snickeriarbetet och takläggningen.

Skillnaden hur Bryggghuset såg ut före renoveringen jämfört med hur det ser ut idag är påfallande och inger hopp om en fortsatt upprustning så småningom, för att kunna nyttja byggnaden t.ex. för övernattning i samband med olika fritidsaktiviteter. Både kanotled och vandringsleder passerar i närområdet.

Idag, 23 november, återstår en slutbesiktning av renoveringen som kommer att ske inom kort. Därefter lämnar Byalaget en slutrapport till Jordbruksverket för projekt "Renovering av bryggghus" i Hasselfors, inom Landsbygdsprogrammet 2014-2020.



Rune och Per målar fönster och dörrar



Christer Lövback, TB Snickarservice, lägger taktegel



Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden



Länstygelsen Örebro län



Taket läktas, TB Snickarservice



Benny rödfärgar och målar runt fönster

Extra stöd

I år delade Lekebergs Sparbank ut ett extrastöd till ideella föreningar i Västernärke. Sammanlagt 16 föreningar ansökte om bidrag och fick dela på en halv miljon kronor. Hasselfors byalag beviljades 30 000 kronor till sin verksamhet.

Lekebergs Sparbank inbjöd till en träff på torget i Fjugesta och ett tjugotal representanter från inbjudna föreningar mötte upp och tog emot föreningsstöd och blommor. Träffen avslutades med fika utanför bankens kontor.

Agneta Wiktorsson, vice VD vid Lekebergs Sparbank visade glatt upp en "värdecheck" på 1 730 kronor som visade det totala beloppet som banken delat ut i stöd under år 2020 till olika projekt inom kultur, idrott, samhälle & näringsliv.



Från v, Agneta Wiktorsson, vice VD/ekonomichef och Kajsa Söderberg, Kundtjänst vid Lekebergs Sparbank

Hasselfors byalag framför ett stort TACK! till alla som stöttat byalagets verksamhet under detta annorlunda år. Alla bidrag har varit extra värdefulla när intäkterna har uteblivit p.g.a. att nästan alla arrangemang tvingats ställas in.

Konstprojekt Nygatan



Aguirre och Jonnson har fått uppdraget att göra skiss till Nygatans Konstprogram, presentation av förslag är planerat till början av december.

Men först kommer här en presentation av konstnärsparet.

Giovanna Aguirre och Lars Jonnson är två konstnärer bosatta i Örebro och arbetar tillsammans som konstnärduo sedan 20 år, deras verk visas både nationellt och internationellt. Träffades i Tyskland under studietiden på Duesseldorfs Konstakademi och har idag både familj och det gemensamma arbetet i ateljén och i andra konstprojekt.

Aguirre och Jonnson arbetar med måleri, video-projektioner, skulptur och fotografi. Deras konstnärliga uttryck är inte bara till galleri eller museum de gillar att bli utmanade och att visa sin konst till en större publik, inte minst att jobba med det som kallas relationell konst som är när konstnären låter andra människors bli delaktiga i en skapande process.

**AB FJUGESTA
ELEKTRISKA**
EIO 0585-10307
www.fjugestaelektriska.se

Jonas 070-591 47 32
Patrik 070-591 47 09

– ELSPECIALISTEN FÖR ALLA –

Östra Långgatan 45
Box 26 | 716 21 Fjugesta

TB Snickarservice
Bygg & Inredningsmontage
Thomas Björk
070-356 66 97



UNIKA BÖCKER TILL SALU

Nu finns det möjlighet att köpa Daniel Harbes bok
"SKAGERSHULT EN NÄRKESOCKEN"

och Mauritz Magnussons bok
"SKAGERSHULT ödemark och kulturbygd."

Två författare som fint skildrar gångna tider i
Skagershults socken.

Är du intresserad kontakta Hasselfors byalag,
Cristina Söderberg, 076 829 12 60.

Priset per bok är 150 kronor.



Vi hoppas att den tidning du just har läst har varit innehållsrik och intressant.
Utan stöd från våra annonsörer hade den inte varit möjlig att få fram,
därför hoppas vi att du gynnar våra sponsorer vid Dina inköp.

Nästa manusstopp - 10 februari 2021